

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.235.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16441 Pani Posłanki Magdaleny Sroki w sprawie „nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów stwierdzonych w trakcie kontroli Najwyższej Izby Kontroli nr I/24/001 – Realizacja przez organizacje pozarządowe z województwa śląskiego zadań w ramach wybranych Programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego w latach 2022-2023”, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) przeprowadziła Kontrolę nr I/24/001 – Realizacja przez organizacje pozarządowe z województwa śląskiego zadań w ramach wybranych Programów finansowanych z Funduszu Solidarnościowego w latach 2022-2023 na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

Jej wyniki przedstawiono w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do ośmiu skontrolowanych jednostek (organizacji pozarządowych), realizujących usługi asystencji osobistej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” - edycje 2022 i 2023. Opublikowana dokumentacja zawiera opis stanu faktycznego i ocenę kontrolowanej działalności, w tym opis ustalonych na podstawie materiałów dowodowych nieprawidłowości z uwzględnieniem ich przyczyn, zakresu, skutków oraz wskazaniem osób za nie odpowiedzialnych. W wystąpieniu zawarte są także uwagi i wnioski adresowane do skontrolowanych jednostek w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Co istotne, jeżeli kierownik skontrolowanej jednostki ma zastrzeżenia do wystąpienia, może je zgłosić na piśmie dyrektorowi właściwej jednostki NIK w terminie do 21 dni od dnia przekazania wystąpienia. Zastrzeżenia rozpatruje komisja rozstrzygająca. O terminie posiedzenia zawiadomione są obie strony: kontrolująca i kontrolowana, którym potem przekazywana jest uchwała komisji w sprawie zastrzeżeń. Zgodnie z uchwałą dyrektor jednostki kontrolującej NIK dokonuje zmian w wystąpieniu pokontrolnym, podpisuje zmieniony dokument i przesyła kierownikowi jednostki kontrolowanej. Względem takiego wystąpienia nie przysługuje już prawo zgłaszania zastrzeżeń.

Adresaci wystąpień pokontrolnych mają obowiązek, w terminie określonym w wystąpieniu i nie krótszym niż 14 dni, poinformować Izbę o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Wystąpienia pokontrolne i materiały dowodowe zgromadzone w aktach kontroli są podstawą sporządzenia informacji o wynikach kontroli, która jest końcowym dokumentem opracowanym w jej toku. Prezes NIK przesyła informację o wynikach kontroli właściwym naczelnym lub centralnym organom państwowym, które w ciągu 14 dni od jej otrzymania mogą przedstawić swoje stanowisko, dołączane później do informacji. Prezes NIK może do stanowiska dołączyć również swoją opinię.

W świetle powyższego, informuję że do dnia dzisiejszego NIK nie opublikowała Informacji o wynikach kontroli.

Należy też zauważyć, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie został poinformowany przez NIK o zrealizowanych kontrolach, a wiedzę w tym zakresie pozyskał z publikacji w Internecie. Jednocześnie w resorcie konsekwentnie monitorowane są ustalenia w tej sprawie, zwłaszcza pod kątem dalszej współpracy ze skontrolowanymi podmiotami.

Wobec braku stosownych informacji nie jest możliwe ustalenie ilu beneficjentów w latach objętych kontrolą nie otrzymało wsparcia pomimo spełniania kryteriów oraz jakie środki finansowe zostały zakwestionowane lub uznane przez NIK za wydatkowane nieprawidłowo.

Odnośnie do wprowadzenia ustawowych rozwiązań w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów informuję, że aktualnie trwają prace w powołanej 4 grudnia 2025 r. nadzwyczajnej podkomisji sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny do rozpatrzenia ustawy o asystencji osobistej. Projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów 28 października 2025 r. i skierowany do Sejmu, a 21 listopada 2025 r. odbyło się jego pierwsze czytanie.

Nadrzędnym celem projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami jest systemowe uregulowanie dostępu do tej formy wsparcia. Dzięki wprowadzeniu ustawy w życie w sposób znaczący wzrośnie szansa na niezależne życie osób wymagających intensywnego wsparcia. Asystencja osobista, polegająca na indywidualnym wspieraniu osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności ma na celu ich aktywne włączenie oraz umożliwienie im pełnego udziału w życiu społecznym i zawodowym.

Funkcjonujące obecnie rozwiązania nie zapewniają trwałych i powszechnych warunków realizacji takiej usługi, ponieważ mają charakter projektowy (m.in. Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, subsydiarny i realizowany przez uprawnione podmioty na zasadzie dobrowolności) lub tylko regionalny. Wprowadzenie ustawy ujednotoczy standardy realizacji usługi asystencji osobistej na terenie całego kraju i zagwarantuje osobom potrzebującym równy dostęp do wsparcia niezależnie od ich miejsca zamieszkania.

W przypadku wsparcia kierowanego bezpośrednio do opiekunów osób z niepełnosprawnościami opieka wytchnieniowa została wyodrębniona w Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, gdzie jako podstawę wypracowania systemowego wsparcia w tym zakresie wskazano programy „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego oraz „Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych. Prace zmierzające do uczynienia tej usługi stałym elementem systemu wsparcia są procesem złożonym i ze względu na specyfikę ich materii (z którą wiąże się m.in. konieczność przygotowania opiekunów do wykonywania odpowiednich czynności i procedur medycznych) wymagającym międzyresortowego zaangażowania.

Ważnym krokiem w tym kierunku jest podjęcie współpracy w ramach powołanej w maju 2024 r. Grupy Roboczej do Spraw Opieki Długoterminowej, która wchodzi w skład Międzyresortowego Zespołu do Spraw Systemowych Rozwiązań Związanych z Opieką nad Osobami Starszymi. Celem prac grupy jest między innymi wsparcie realizacji reformy opieki długoterminowej, w szczególności w zakresie jej priorytetowych założeń w ramach

Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Za koordynację prac zespołu odpowiedzialny jest Minister właściwy do spraw Polityki Senioralnej.

Informuję przy tym, że 2 kwietnia 2026 r. uchwałą nr 7/2026 Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych powołano doraźny zespół problemowy do spraw opieki wytchnieniowej. Zespół ma charakter doradczy i jego zadania związane są ze wsparciem pracowników Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w kształtowaniu zapisów przyszłorocznej edycji programów „Opieka wytchnieniowa”, finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/